

Az Ellenzéki Kerekasztal alakuló üléséről készült emlékeztető
1989. március 22.

Emlékeztető
a független társadalmi, politikai szervezetek
megbeszélésén elhangzottokról

Készült: 1989. március hó 22. napján az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán
(Budapest, V., Egyetem tér 1/3.)

Jelen vannak:

Bajcsy-Zs[ilinszky] E[ndre] Baráti Társaság

képviselőiben: Vigh Károly

FIDESZ

képviselőiben: Kövér László, Orbán Viktor

Független Jogász Fórum

képviselőiben: Bártfay Pál György, Kónya Imre, Sándorfi György

Független Kisgazda Párt

képviselőiben: Boross Imre

Magyar Demokrata Fórum

képviselőiben: Gergely András, Szabad György

Magyar Néppárt

képviselőiben: Varga Csaba

Szabad Demokraták Szövetsége

képviselőiben: Magyar Bálint

Szabad Szakszervezetek Demokratikus Ligája

képviselőiben: Bruszt László, Vitézy László

Szociáldemokrata Párt

képviselőiben: Révész [T. Mihály]

Kónya Imre a Független Jogász Fórum (továbbiakban: FJF) nevében köszönti a megjelenteket. Bevezetőjében hangsúlyozza, hogy a megbeszélés életre hívásával független, nem politikai pártként, az FJF házigazdaként szeretne közreműködni abban, hogy az alternatív szervezetek kerekasztal-beszélgetés formájában időről-időre egyeztethessék

álláspontjaikat és közösen lépjenek fel a megvalósítandó reformfeladatokban. Ehhez tőle telhetően a szükséges szakmai segítséget is meg kívánja adni. E gondolatok jegyében adja át a szót a megjelent szervezetek képviselőinek.

Bajcsy-Zs[ilinszky] E[ndre] Baráti Társaság (továbbiakban: BZSBT), Vigh K[ároly]:

Üdvözlí a megbeszélés gondolatát, s mindazt, melyet az FJF közzétett felhívása tartalmaz, bár megemlíti, hogy előbb jelent meg a sajtóban a felhívás, mint ahogy az együttes ülés gondolata az érintett valamennyi szervezet előtt ismert lett volna. Szerencsésebb lett volna először a közös platformmal kapcsolatos együttes állásfoglalás, s csak utána lett volna célszerű a felhívást kibocsátani.

FJF, Kónya I[mre]: Az idő sürgetése miatt kellett közzétenni a felhívást, mert a közvélemény várta már mindazt, melyet a felhívás tartalmaz. A Szabad Demokraták Szövetsége (továbbiakban: SZDSZ) vasárnapi kongresszusán is elhangzott a javaslat és a küldöttek egyhangúlag üdvözölték.

FIDESZ, Kövér L[ászló]: Hozzászólásában rámutat, hogy szervezetében is megvolt már régóta a szándék hasonló közös álláspont egyeztetés megszervezésére, de különböző okok miatt nem kezdeményezték. Az FJF kezdeményezését, a felhívást s annak tartalmát üdvözlí, kedvező fogadtatásra talált szervezetükben. Az FJF szakmailag sok segítséget nyújthat. Szükségesnek találja a rendszeres megbeszélést és ezek feltételeinek kialakítását. Fontos lenne számba venni, hogy az alkotmányozás kérdése mellett miket látnak fontosnak a most jelenlévő szervezetek együttesen vitára bocsátani, közös állásfoglalás érdekében (utal a rövidesen parlament elé kerülő törvényjavaslatokra stb.).

Magyar Demokrata Fórum (a továbbiakban: MDF), Szabad György: Arra hivatkozik, hogy valamennyi szervezetben él a kívánság egy irányban és egyeztetetten haladni. A közös gondolkodásnak, közös beszélgetéseknek itt az ideje, mely termékeny lehet egyelőre szervezeti forma nélkül is. Távoli célként kitűzhető a szervezeti formában való együttműködés is. Jelenleg azt látja fontosnak, hogy egy kerekasztal megteremtésének módszereit kellene kialakítani és mérlegelni a megvitandó kérdések sorrendiségét.

A formálódó ellenzék terjedelmét, körvonalait, összetételét még nem lehet tisztán látni. Legyen a kapcsolattartás rendszeres, de alkalmi egyelőre konzultatívak legyenek, semmiképpen ne alkossanak a jelenlévők csúcsszervezetet. A megbeszélések legyenek baráti alkalmi az eszmecseréknek. Ne legyen azonban mindez a szervezetek érintkezésének kizárólagos formája. Legyen szabad lehetőség arra – minden hátsó gondolat nélkül –, hogy ha két vagy több szervezetnek közvetlenül egyeztetendő témája is van, azt megvitathassák ily módon. Maradjon meg a kombinációk szabadsága. Úgy értelmezte az FJF felhívását, hogy technikai és szakmai segítséget kíván nyújtani, és nem irányító szervként kíván fellépni, ezt tisztázni kell.

FJF, Kónya I[mre]: Teljesen egyértelmű, kizárt bármiféle irányító szerepre törekvés az FJF részéről.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Egyfajta szolgáltatásként kell elfogadni az FJF közreműködését a megbeszélések során.

MDF, Szabad György: Tájékoztatja a megjelenteket, hogy az MDF állandóan kész az önkorrekcióra, és ezt javasolja más irányban is, más szervezeteknek, remélve, hogy baráti fogadtatásra talál ez a gondolat. Az együttműködést maximális kötetlenséggel és maximális komolysággal fogadja el szervezete.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Üdvözlí az FJF kezdeményezését és a felhívásban foglaltakat. Szükségesnek tartja, hogy a kerekasztal-megbeszélések rendszeresek legyenek, legalább

kéthetenként lenne célszerű. Korábban is voltak kísérletek különböző szervezetek részéről jószolgálatra e kérdésben, de jobb, szerencsésebb az FJF mostani kezdeményezése. A kerekasztal-megbeszélés nem csúcsszerv, nem is irányító, mégis fontos lenne súlyt fektetni arra, hogy amiben itt a szervezetek megállapodnak, illetve amit itt a képviselők szervezetük nevében nyilatkoznak, ahhoz kötve legyen a szervezet.

Nem kellene kizárólagossá tenni, kik lehetnek a résztvevők, de egy kivétel van, az MSZMP. Fontos kérdés annak tisztázása is, kik képviseljenek? Határozott véleményét hangoztatja, a tekintetben, hogy a kerekasztal-megbeszéléseken nem lehet alanyi jogon részt venni (résztvevők helyeselnék). Kritériumokat kell támasztani a részvételhez. E szempontok meghatározásánál azonban óvatosságra van szükség, mert ha pusztán formális kritériumokra szorítkoznának, akkor bekerülhetnek olyan szervezetek, melyekkel többen nem kívánnának tárgyaló partnerek lenni, míg esetleg kimaradnának olyanok, akikkel platformegység kívánatos (pl. FIDESZ, FJF, Márciusi Front).

A kerekasztal-megbeszélések folyamatossá tétele előtt fontos annak tisztázása is, hogy csak olyanok képviseljenek, akiket erre tagságuk felhatalmazott, az is kívánatos, hogy a résztvevő szervezeteknek legyen választott vezetősége.

Magyar Néppárt (a továbbiakban: MNP), Varga Cs[aba]:

A megbeszélés kezdeményezését helyénvalónak tartja. Politikai lehetőséget lát benne, mert az FJF valójában független szervezet, amely nem akar jogot kisajátítani koordinálásra, hanem tárgyalási lehetőséget kínál előítéletmentes beszélgetésre. Ezt annál is inkább fontosnak tartja, mert véleménye szerint sok az előítélet, a fél- vagy negyed információ. Ha elérhető, hogy a különböző szervezetek közötti félreértések kiküszöbölhetőek lesznek, már hasznos lesz a kerekasztal. Ellenzi, hogy a találkozásoknak előre meghatározott rendje legyen. A helyzet adja meg, mikor szükséges a találkozás. Fontosnak látja információs rendszer kialakítását. Ha a többség kívánja, akár azonnal is összeülhet véleménye szerint a kerekasztal. Fontosnak véli annak eldöntését is e megbeszélés keretében, és nem később, hogy kik vehetnek részt a megbeszéléseken. A jelenlegi meghívólista ellen nincs kifogása. A továbbiakban tájékoztatja a résztvevőket arról, hogy pártjának taglétszáma meglepő módon növekszik. Május elején tervezik az első kongresszus összehívását, ami küldöttgyűlés lesz, a nagy létszámra tekintettel. Február végén kb. 12 000 tagot számláltak, de azóta is szüntelenül növekszik az új tagok száma. A gyors növekedés következtében komoly nehézséggel is meg kell küzdeniük, nevezetesen, hogy a tömeges belépések következménye, hogy kialakulnak a hatalom birtokosai és a hatalom nincstelenjei, s bekövetkezhet az elszakadás a tömegektől, melyet feltétlenül el akar pártja kerülni. Helyi szervezetek kialakításán dolgoznak. A kerekasztal tervezett feladatairól szólva fontosnak tartja a használt fogalmak egyértelmű meghatározását, tisztázását, így pld. a felhívásban említett „gyökeres átalakulás” alatt is nyilván minden szervezet más-mást gondolhat. Szükséges lenne arról is beszélni, milyen új Magyarországot akarnak vagy látnak elképzeléseikben a pártok? Véleménye szerint nem lehet különválasztani konkrét kérdések megvitatását távlati átfogó reformelképzelések tisztázása nélkül. Értesülése szerint április elejére napirendre tűzte az MSZMP egy kerekasztal-megbeszélés összehívását.

BZSBT, Vigh K[ároly]: A Veres Péter Társaság közgyűlésén Dobos László felszólalásában kapcsolatba kívánta hozni a Hazafias Néppfrontot a MNP-vel, választ kér arra, hogy dőlt el ez a kérdés?

MNP, Varga Cs[aba]: Válaszában kifejti, hogy a most megválasztott pártvezetőség véleménye szerint a HNF ebben a jelenlegi formájában működésképtelen. A mai hatalmi viszonyok mellett azonban vidéken és különösen a falvakban kialakult helyi szervezetei azonban még mindig jelentős esélyt adnak a demokratikus erőknek, ezért nem célszerű szétverni ezeket a helyi szervezeteket. Meggyőződése azonban a vezetőségnek, hogy a HNF

nem vállalhatja fel a pártok közötti koordinátor szerepét. Ha képes újítani, ha pl. 3 titkárát leváltja és a maga átalakítását véghez tudja vinni, akkor nem tagadják meg a MNP vezetői. Mint nemzeti bizottmánynak azonban így nincs értelme, csak ha adna valami jelenleginél jobb lehetőséget a pártba tömörülni nem kívánók számára.

Szabad Szakszervezetek Demokratikus Ligája (a továbbiakban: Liga), Bruszt L[ászló]:

Szervezetük a szolidaritásban, az együttes fellépésben való erő kihasználására jött létre. Most folyik az alapszabály kidolgozása. Többféle szakszervezetet tömörítenek, kisebbek pl. 50 főt számlálók és 4000 fős nagyobb szervezetek. Tagszervezeteik is üdvözlik a kerekasztal gondolatát. Fontosnak tartják a különböző szervezetek közös gondolkodását az átmenet problémáiról: miként alakíthatók át a monolitikus hatalmi formák demokratikussá. Hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a következő ülések egyikén feltétlenül meg kell határozni az új, ellenzéki pártok és a független szakszervezetek viszonyát, megakadályozva ezzel, hogy a pártok programja a szakszervezeti mozgalmak szétveréséhez vezethessen. Ezért üdvözli szervezete az FJF kezdeményezését. A jelenlévőknek közös vitaprogramot és az együttműködés formáit kellene elfogadni. Javaslatok e körben:

- az ellenzéki pártok és független szakszervezetek viszonya,
- az alternatív szervezetek egymás közötti viszonyának tisztázása,
- az alternatív szervezetek és az MSZMP kapcsolata.

Javasolja továbbá, hogy legyen néhány olyan alapvető norma az együttműködésre – s ezt a jelenlévők közösen határozzák meg –, melyeket minden szervezet magára nézve konszenzusos alapon kötelezőnek elfogad, mert ez a módja az együttműködésnek.

Független Kisgazdapárt (a továbbiakban: FKP), Boross Imre:

Üdvözli az FJF kezdeményezését, pártja a felhívásban foglaltakat magáénak elfogadja. Az együttműködés módjáról szólva fontosnak látja kiemelni, hogy minden szervezet egységesen és határozottan képviselje politikájában azt, amiben itt közösen állást fognak foglalni, ez alapvető feltétel, mert csak így van értelme az együttműködésnek, és csak így van hatása.

Az MSZMP által tervezett áprilisi kerekasztal-megbeszélést korainak tartja. Javasolja, hogy ha a szervezetekhez e tárgyban megkeresés érkezik, nem kell azonnal időpontot és helyszínt az MSZMP által kínált feltételek szerint elfogadni.

Szociáldemokrata Párt (a továbbiakban: SZDP), Révész [T.] Mihály:

Pártja örömmel vette az FJF meghívását, melyre már igen nagy szükség volt. Az együttműködés fontosságával kapcsolatban elhangzottakat nem kívánja megismételni, azokkal egyetértve továbbiakkal kívánja kiegészíteni.

Az SZDP már súlyos tapasztalatokat szerzett korábban a koalícióról, s utal rá, hogy ő személyesen is, mint aki kutatja is ezt a témát. Fontosnak tartja az információs cserét, ebből nyomon követhető, mit tervez az alternatív szervezetekkel az MSZMP. A konzultatív tárgyalásokról szólva az a negatív tapasztalat igényel figyelmet, hogy megnehezítheti adott esetben az együttműködést, hogyha az a gyakorlat marad, hogy „hazaviszem, megbeszélésem és majd visszahozom a választ”. Rendszerint ugyanis mást hoztak vissza, mint amilyen véleményt, állásfoglalást kilátásba helyeztek a megbeszélésen. Abbeli reményét fejezi ki, hogy ezúttal nem így lesz. A formális döntésekről szólva annak a véleményének ad hangot, hogy azok valóban komolyak legyenek, ne jelképjellegűek, hanem valóságosan segítsék az „átmenet” során megoldandó feladatokat gyakorlatilag. A közelmúltban az MSZMP-vel folytatott pártmegbeszélésekről megemlékezve elmondja, hogy attól az együtt töltött 1,5 órától nem volt elragadtatva.

Az együttműködés tervezett formáiról szólva felvázolja annak lehetőségét is, hogy a tárgytól függően más-más szakértői vennének részt.

FIDESZ, Orbán V[iktor]: Kérdést intéz az SZDP képviselőjéhez, miként kell felfogni a párt közös ünneplését március 15-én az MSZMP-vel? Van-e ez eseten túlmenő jelentősége is együttműködésüknek?

SZDP, Révész T. M[ihály]: „Pártomnak az az álláspontja, hogy ahová meghívást kapunk, oda elmegyünk. Máshonnan nem érkezett meghívás. Az SZDP egyébként nemzeti egységre törekszik.”

FIDESZ, Orbán V[iktor]: Utal arra, hogy nem küldtek sehová meghívót közös március 15-i ünneplésre, az alternatívok ünneplésén az vett részt, aki úgy érezte, oda kell elmennie.

FJF, Kónya I[mre]: „Ne ködösítsünk, ezeket a kérdéseket határozottan tisztázni kell. Miért vett részt ezen az ünneplésen az MSZMP oldalán az SZDP?”

SZDP, Révész T. M[ihály]: „Malőr volt.”

BZSBT, Vigh K[ároly]: „Az SZDP legalább elhatárolta magát az MSZMP-től, a Nemzeti Múzeum lépcsőjén elhangzott szónívói beszédből ez világosan kitűnt, azonban a Kiszgazda Párt nem határolta el magát. Az egyébként tiszteletre méltó Vörös Vince beszédéből ez nem tűnt ki.”

(E kérdés fölött vita alakul ki, a résztvevők egyéni véleményeiknek adnak hangot, kisebb csoportokban tárgyalják, kommentálják a fenti kérdést, az egyszerre elhangzottakat a kialakult hangzavar miatt nem lehet rögzíteni, majd más témára váltanak a résztvevők anélkül, hogy a kérdésben külön állásfoglalás születne.)

MDF, Gergely A[ndrás]: Azt kéri a résztvevőktől, hogy a sajtótájékoztatásban legyen minden résztvevő nagyon óvatos. Javasolja egy olyan rövid közlemény közzétételét, melyből kitűnik, hogy minden meghívott elfogadta a meghívást. Kapcsolatfelvételi megbeszélést tartottak. Számos politikai kérdésben szükséges és lehetséges együttműködésüket vitatták meg. Javasolja továbbá, hogy a tervezett kerekasztal folyamatos munka legyen, ezt kívánja meg a jelenlegi helyzet és a sok megoldásra váró fontos feladat.

FJF, Kónya I[mre]: Tájékoztatja a résztvevőket, hogy több tudósító érdeklődött a mai megbeszélés iránt, azonban csak két hírlapíró, Stépán Balázs (Magyar Hírlap) és Javorniczky István (Magyar Nemzet) van jelen, az ő számukra nyújtott lehetőséget azzal, hogy csak a kiadandó közleményről tudósíthatják lapjukat.

Többen: A jövőben ne legyen jelen újságíró a megbeszéléseken, csak közleményben tájékoztassák a résztvevők a közvéleményt.

MDF, Szabad György: Kérdést intéz a MNP képviselőjéhez, mi a párt viszonya az MSZMP-vel, HNF-al?

MNP, Varga Cs[aba]: Válaszában kifejti, hogy semmilyen kapcsolat és együttműködés pártja és az említett szervezetek között nincs.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Kérdését azzal indokolja, hogy az előbbieken kifejtett nézet szerint az MNP a HNF helyi szervezeteit pártszempontból fontosnak ítéli. Visszás helyzet kialakulását látja ebben a felfogásban, ti. ha a jelenleg az MSZMP által patronált NF-ot más szervezetek, pártok kezdenék patronálni, így az egyik központtól átbillenne egy másikhoz.

MNP, Varga Cs[aba]: Ezt a veszélyt nem látja, véleménye szerint a községi HN[F] szervezetek olykor kemény ellenzéki véleményeknek adnak hangot.

Liga, Vitézy L[ászló]: Úgy véli, hogy a HNF szerepében semmi gyakorlati változás nincs. Több pártnak más viszonyban kell állnia a NF-tal, mint egy pártnak. NF akkor szokott létrejönni, amikor egységbe tömörül közös platform alapján a társadalom, illetve annak egy része valami ellen (pl. fasizmus). Ma másféle NF-ra lenne szükség, de még ebben sem biztos, hogy ez okvetlenül szükséges.

MNP, Varga Cs[aba]: Az kétségtelen pártja szerint is, hogy a NF-nak nem lehet olyan joga, hogy a választásnál ő vezeti fel a jelölteket. Ez pártjának határozott álláspontja.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Véleménye szerint nagyobb a baj a NF-al, mint az MSZMP-vel. Nagy szervezettel, hatalmas vagyonnal rendelkezik. Kontraszelektált, kiválóan alkalmas a transzmissziós szíj szerepére a párt mellett, mert most a NF-ból kimennek az alakuló pártokba, akik eddig nem voltak tagjai az MSZMP-nek, és ott manipulatív eszközei maradnak az MSZMP-nek. Rendkívül fontos tehát, hogy a HNF számolja fel minél előbb önmagát, mert a jelenlegi tisztázatlan tili-toli helyzetekben az MSZMP a segítségével manipulálhat.

Ugyancsak fontosnak tartja tisztázni még az együttműködés legelején a jelenlévők kapcsolatát az MSZMP-vel, mert különben úgy véli a résztvevők „elbeszélnek” majd egymás fölött.

Fontosnak tartja maga is az ún. ad hoc összejöveteleket is, de emellett a rendszeresség is fontos. Az iménti vitára utalva még hozzáfűzi, hogy javasolja, tegyen elhatároló nyilatkozatot az MNP a HNF-től, és az tiszta helyzetet teremti a többi résztvevő számára, illetve előtt e kérdésben, vagy ha nem tudja ezt megtenni, akkor nem tudnak együtt ülni a kerekasztalnál. Ha a HNF-nek tiszta szándékai lennének, már régen párttá szerveződhetett volna, ezt elmulasztotta megtenni, noha erre még Pozsgay főtitkársága alatt jó lehetőség kínálkozott.

MNP, Varga Cs[aba]: Válaszában kijelenti, hogy pártja már régen elhatárolta magát a HNF-től, de fenntartja azt a véleményt, hogy ez alatt nem azt értik, hogy most szét kellene verni helyi szervezeteit. 2-3 évig ugyanis még szükség van rájuk, különösen a községekben. Nem azért, hogy helyiségeket adjanak, hanem mert pártja úgy látja, hogy valamennyi most alakult párt nem tudja ilyen hirtelenséggel helyi szerveit kialakítani. Eddig legnagyobb politikai erő volt, mert sok ellenzéki, demokratikus gondolkodású embert tömöríthetett. El kell jutni a más, új Magyarorszáig, s addig ebben az átmeneti helyzetben demokratikus erőket tömöríthet.

BZSBT, Vigh K[ároly]: Nem lehet megjósolni, meddig tart az átmenet, ő maga sokkal rövidebb időre gondol mint 2-3 év. Fontosnak tartja azonban szétválasztani a HNF vezérkari részt és a helyi szerveket. A Belgrád rakpartiak között szinte mindenki az MSZMP tagja, míg kétségtelen hogy vidéken több helyen a politikáló párton kívüliek az elmúlt időszakban a NF-ba mentek, ott tevékenykednek még ma is sokan közülük. Amikor nem lehetett máshol nyíltan politikálni, hasznos munkát végeztek. Mostanra ezek radikalizálódtak, és ellenzékievé váltak. Hasznos tagjaivá válhatnak kétségtelenül a Néppártnak, amelynek egyébként nehéz helyzete van ebben a kérdésben, mert nehéz lenne lemondania ezekről a tagjairól, hiszen folyik a harc a tömegek megnyeréséért, ezt lehetett látni március 15-én is.

FIDESZ, Orbán V[iktor]: A kérdés fontosságát annak eldöntésében látja, hogy a jelenlévők milyen álláspontot kívánnak elfoglalni a HNF egészével szemben? Véleménye szerint [azt] minden olyan dologtól meg kellene fosztani, amellyel a többi szervezet nem rendelkezik. A társadalmi újraelosztásba nekik is be kell adni minden előnyüket. Semmiféle előnyt nem élvezhet a most jelenlévőkkel szemben. Ez a minimum a FIDESZ részéről, amit e kérdésben elfogadhat.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Egyetértését fejezi ki a FIDESZ álláspontjával, és kijelenti, hogy a népszuverenitásra törekvő olyan szervezeteknek van helye a közös asztalnál, melyek nem osztoznak a hatalmi monopólium kiváltságaiban, és nem kötnek pártszövetséget ilyen szervezetekkel.

FIDESZ, Orbán V[iktor]: Fontos lenne [ha] a fenti meghatározást demokratikusan el is fogadná minden résztvevő.

FKP, Boross [Imre]: Egyhangú elfogadást indítványoz.

Többen: Csak egyhangú elfogadás lehetséges!

FJF, Sándorfi Gy[örgy]: Azoknak nincs helye a kerekasztalnál, akik elismerik a parlamenten kívüli hatalomgyakorlást, illetve a hatalom megragadására törekszenek ily módon.

Többen: Ezt tartalmazza a népszuverenitás fogalma.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Fűzzük hozzá, hogy el is határolják magukat azoktól a szervezetektől, melyek ilyenre törekszenek.

FJF, Kónya I[mre]: Felveti annak kérdését, hogy a komoly, progresszív munkát végző, de a kisebb súlyú szerveződésekkel milyen viszonyt alakítsanak ki a résztvevők. (Pl. Rakpart Klub, vagy említi Vitányi Ivánnal folytatott beszélgetését is.)

MDF, Gergely A[ndrás]: A kisebb szerveződések csatlakozására szóló indítványt a többiek elé kell terjeszteni, és a közösség dönt majd.

SZDSZ, Magyar B[álint]: A Vitányi Ivánnal kapcsolatos kérdésben ismételten rámutat, hogy a kerekasztalhoz való csatlakozás nem alanyi jogon jár.

FKP, Boross [Imre]: Az elhangzott és elfogadott meghatározás nem jelentheti azt, hogy pártja nem igényelheti vissza korábbi vagyonát, illetve székházát stb.

Többen: Nem, azt nem érinti, nem ilyen kiváltságok szerepelnek a megfogalmazásban, hanem hatalmi monopóliumok. A pártok működéséhez szükséges vagyon nem tartozik ebbe a körbe.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Az MSZMP kerekasztal formájában kíván érintkezésbe lépni velünk. Ez pontatlan megfogalmazás. Legyen a jelenlévők együttműködése a kerekasztal, ez jobban fedti a helyzetet, hiszen itt valóban egyenlő jogokkal, egyenlő helyzetben lévők tárgyalnak együtt. Az MSZMP-vel kapcsolatban nem ilyen a státuszunk. Ott egymással szemben foglalunk helyet, s ki-ki azt ültet még maga mellé a saját frontján, akit kíván. Nekünk a kerekasztal résztvevőinek például egy oldalon kell szembeállnunk a párttal egy ilyen tárgyaláson.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Az előbbi meghatározást belső használatra még azzal szükségesnek látja kiegészíteni, hogy a kerekasztalhoz a további csatlakozás feltételeit a fentiekkel összhangban a résztvevők állapítják meg.

BZSBT, Vigh K[ároly]: Annyi aggálya van ezzel kapcsolatban, hogy egymás után fognak megjelenni csatlakozási szándékkal a kis szervezetek.

Liga, Bruszt L[ászló]: Fontosnak tartaná egy cél meghatározását az átmenettel kapcsolatos állásfoglalásra.

FIDESZ Orbán V[iktor]: Nem látja célszerűnek a túl sok közlendőt a nyilvánosság számára a célokat illetően.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Csak annyit tart fontosnak célként megjelölni, hogy a kerekasztal a demokratikus nézetegyeztetés céljával működik.

FJF, Kónya I[mre]: A mindenki által elfogadott felhívásban V/6. pontban rögzíti a célokat.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Ezt kissé testetlenné tartja, azonkívül a további csatlakozásnál fontos annak tisztázása, hogy kiknek az egyhangú szavazása szükséges, a jelenlegi vagy a teljes résztvevőké.

Többen: Teljes résztvevőké.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Még egyszer egy körkérdés formájában bocsássuk közre, ki mit gondol közös célnak.

Javasolja, hogy a közös játékszabályok kialakítása legyen a közös cél. Az együttműködés ugyanis megformálná a partnert az MSZMP-vel szemben. Ennek lenne súlya a születendő konszenzusra az MSZMP-vel folyó tárgyalásokon.

BZSBT, Vigh K[ároly]: Célszerű lenne, ha egyeztetnék a megújulásra irányuló törekvéseiket az ellenzéki szervezetek. Ez lehetne a cél.

Liga, Vitézy L[ászló]: Közös játékszabályok kidolgozása legyen a cél.

Liga, Bruszt L[ászló]: Forgatókönyvszerűen lenne célszerű a magatartási szabályok kidolgozása az MSZMP-vel szemben. Közös nevező kellene abban a kérdésben, hogy az átmenet legfontosabb gazdasági politikai kérdéseire szükséges paktumot kidolgozassák.

MDF, Szabad Gy[örgy]: [A] legközelebbi összejövetel tárgyát kell mindenekelőtt meghatározni. Központi kérdéssé kell tenni az Országgyűlést; mit és milyen szervvel kíván elfogadtatni a jelenlegi hatalom, és mit, milyen szervvel a kerekasztal. Fontos annak eldöntése, hogy a jelenlegi parlamenttel egy új alkotmányt, vagy alkotmányozó nemzetgyűléssel egy új alkotmányt?

BZSBT, Vigh K[ároly]: Ennek megvitatását, minél előbb, fontosnak tartja, mert véleménye szerint ebben a jelenlévők közül többen nincsenek egy nevezőn.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Úgy véli, ebben a kérdésben nem olyan nagy a véleménykülönbség. Fontosabbnak tartaná az MSZMP-vel való tárgyalások technikájáról beszélni.

BZSBT, Vigh K[ároly]: Javasolja, hogy ha bármelyik szervezetet az MSZMP megkeresi tárgyalások céljából, akkor az nyomban informálja a többit erről.

Többen: Nagyon fontos az információcsere, nyomban tájékoztassuk egymást!!

FIDESZ, Orbán V[iktor]: Megállapítja, hogy a jelenlévők közül egyetlen szervezet sem tagja további más szervezetnek, kivéve őket, ti. tagjai a MISZOT-nak. Felteszi a kérdést a résztvevőknek, nem esik-e ez negatív megítélés alá részükről?

Többen: Elfogadjuk, ha a ti döntési autonómiátokat nem sérti.

SZDSZ, Magyar B[álint]: Annyit azonban szükségesnek tart megjegyezni, hogy pártja részéről nem örülne, ha további szervezetek más szervezetnek tagjai lennének, a FIDESZ e részvételét azonban nem ítéli meg negatívan.

FIDESZ, Orbán V[iktor]: További kérdésként veti fel, milyen megítélés alá esik a költségvetésből való netáni részesedésük? Ilyen igényt jelentettek be ugyanis.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Ha olyan parlament szavazná meg, amely monolitikusan eloszt, akkor ellene foglalna állást.

FIDESZ, Kövér L[ászló]: A kérdést azért vetette fel, mert pályázat útján kilátásban van, hogy támogatást kapnak a KISZ-től.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Úgy véli, a körülményektől és a feltételektől függően lehet csak állást foglalni a kérdésben. Ettől függetlenül igen korrektnek tartja a FIDESZ eljárását, véleménye szerint minden szervezetnek így kell eljárnia az együttműködés során, de ugyanakkor e feltett kérdésre nehéz általánosságban válaszolni. Ha ténylegesen felmerül, akkor kell konkrétan beszélni róla közösen, s megvitatni, elfogadható-e vagy sem.

FKP, Boross [Imre]: Ugyanez vonatkozott az előbb feltett kérdésében, illetve észrevételében pártja vagyona visszaszerzésével kapcsolatban. Pártja nem tesz olyan elhatárolást, hogy azt független parlament adja vissza vagy sem, visszakérik a jogtalanul elvett javaikat.

MDF, Szabad Gy[örgy]: Ha egy kérdés politikai kompromisszumhoz kapcsolódik, azt esetenként fontosnak tartja megbeszélni, mert lehet a vagyonvisszaadás pl. jóvátétel is, így más megítélés alá esik. Az egész magyar nép ti. jóvátétel-igénylés pozíciójában van. Jóvátétel pedig a nép egészével szemben szükséges, mert az egész nép áldozata a diktatúrának. Szerzett jogainkat szeretnénk visszakérni, ezért fenntartjuk a visszakövetelés igényét.

FIDESZ, Kövér L[ászló]: Az imént enyhítést kaptunk tanár úrtól vagyoni kérdésben, de ezek után, természetesen nem fogjuk elfogadni a nekünk szánt anyagi részesedést.

Többen: Fogadjátok el!!

MDF, Szabad Gy[örgy]: „Javaslom tegyük ezt is legközelebb megbeszélésünk egyik tárgyává, hogyan részesedhetünk a költségvetési támogatásból.”

SZDSZ, Magyar B[álint]: Legközelebbi alkalommal legfeljebb 3-3 fővel képviseltesse magát mindenki, és a választott vezetőség kérdésében is meg kellene állapodnunk.

Kónya I[mre] FJF: Egy hét múlva legyen a legközelebbi összejövétel. Ismerteti a kerekasztal résztvevőire vonatkozó közösen kialakított meghatározás végleges, egyhangúlag elfogadott szövegét.

A Kerekasztal létrehozói olyan, a népszuverenitás érvényesítésére törekvő független, ellenzéki szervezetek, melyek nem osztoznak és nem is kívánnak osztozni a hatalmi monopólium kiváltságaiban, és nem is kötnek szövetséget erre törekvő szervezetekkel.

A Kerekasztal résztvevői a Magyarország demokratikus átalakítására irányuló politikai működésük kívánatos összhangjának megteremtésére törekszenek. A csatlakozás nem alanyi jogon illeti meg a szervezeteket, hanem a résztvevők egyhangú döntéssel fogadhatnak be újabb tagokat.

Tanúsítjuk

az emlékeztető a megbeszélésen elhangzottakat hitelesen tartalmazza:

Kónya Imre s. k.

Bártfay Pál s. k.

Készítette:

dr. Richter Anna s. k

Független Jogász Fórum